

**UCHWAŁA NR LII/464/23
RADY GMINY GRÓDEK**

z dnia 28 listopada 2023 r.

w sprawie przyjęcia Raportu z realizacji „Programu Ochrony Środowiska Gminy Gródek na lata 2019-2022” za okres 2021-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688), art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 i 2687, z 2023 r. poz. 877, 1506, 1688, 1719, 1762, 1890, 1963 i 2029) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska Gminy Gródek na lata 2019-2022” za okres 2021-2022, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gródek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Wieczysław Gościk

Raport z realizacji

„Programu Ochrony Środowiska Gminy Gródek na lata 2019-2022”

za okres 2021-2022

Sporządziła:
Inspektor Agnieszka Klebus

Gródek, listopad 2023

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
1.1. Podstawa prawna Raportu z realizacji „Programu Ochrony Środowiska Gminy Gródek na lata 2019-2022”	3
1.2. Cel sporządzenia Raportu.....	3
1.3. Zakres Raportu	4
1.4. Sposób zbierania informacji oraz ich źródła	8
2. Ustalenia Programu	8
2.1. Priorytety i działania ekologiczne	8
2.2. Ustalenia i realizacja poszczególnych celów i zadań Programu w latach 2021-2022	8
3. Stan i ocena wykonania zadań wynikających z harmonogramu realizacji Programu...	32
4. Analiza wskaźników monitorowania Programu	41
5. Podsumowanie efektów ekologicznych, ekonomicznych i społecznych uzyskanych w gminie w zakresie ochrony środowiska w latach 2021-2022.....	45
6. Wydatki i źródła finansowania zaplanowanych przedsięwzięć w okresie 2021-2022 ..	51
7. Podsumowanie	56

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna Raportu z realizacji „Programu Ochrony Środowiska Gminy Gródek na lata 2019-2022”

Program Ochrony Środowiska Gminy Gródek na lata 2019-2022 (zwany dalej Programem) został przyjęty przez Radę Gminy Gródek w dniu 28 września 2018 r. uchwałą Nr XLIV/346/18. Obowiązek wykonania Programu wynika z art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą. Celem opracowania Programu jest stworzenie narzędzia do realizacji polityki ochrony środowiska na terenie gminy Gródek. Struktura i zawartość dokumentu wynika z *Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska z 2015 r.*, opublikowanych przez Ministerstwo Środowiska. Podstawę oceny efektywności wdrażania Programu stanowi wynik prowadzonego monitoringu. Wzorcem monitoringu przedmiotowego Programu są wskaźniki oceny realizacji planowanych zadań. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy organ wykonawczy gminy jest zobowiązany sporządzać co dwa lata raport z wykonania założeń zawartych w przedmiotowym dokumencie, który następnie przedstawia radzie gminy. Po przedstawieniu radzie gminy raport jest przekazywany przez organ wykonawczy gminy do organu wykonawczego powiatu.

1.2. Cel sporządzenia Raportu

Ochrona środowiska naturalnego jest obowiązkiem władz publicznych i obywateli. Władze administracyjne powinny zapewnić poprzez politykę zrównoważonego rozwoju dostęp do nieuszczerplonych zasobów współczesnemu i przyszłemu pokoleniu. Ustawa stanowi, że działania z zakresu ochrony środowiska w regionie muszą być podejmowane, między innymi na podstawie aktualnego programu ochrony środowiska. Program jest podstawą działań Gminy Gródek w zakresie polityki ekologicznej.

Raport z realizacji Programu został sporządzony w celu wykonania zobowiązań nałożonych na organ wykonawczy przez obowiązujące w Polsce prawo w zakresie ochrony środowiska. Raport określa stopień realizacji obowiązującego Programu oraz osiągnięcia celów ustalonych w ramach wyznaczonych obszarów interwencji.

Jednocześnie raport jest narzędziem monitoringu umożliwiającym ocenę stopnia realizacji zamierzeń programowych – stopnia realizacji zadań i uzyskanych efektów ekologicznych.

1.3. Zakres Raportu

Raport z realizacji Programu obejmuje okres od 01.01.2021 r. do 31.12.2022 r.

W opracowaniu ujęto stan realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska, przewidzianych w Programie na lata 2019-2022.

Zgodnie z *Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska*, opublikowanych przez Ministerstwo Środowiska oraz programami ochrony środowiska dla województwa podlaskiego i powiatu białostockiego, w Programie wyznaczono 10 obszarów interwencji, w ramach, których wyznaczono 18 celów. Realizacji tych założeń posłużyć mają działania podejmowane w 59 kierunkach interwencji. Łącznie wyznaczono 142 zadania. Zadania monitorowane realizowane są przez jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, organy administracji państwowej, służby i inspekcje.

Oceny stanu środowiska dokonano z uwzględnieniem wyznaczonych dziesięciu obszarów interwencji, takich jak:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza,
2. Zagrożenia hałasem,
3. Pola elektromagnetyczne,
4. Gospodarowanie wodami,
5. Gospodarka wodno-ściekowa,
6. Zasoby geologiczne,
7. Gleby,
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
9. Zasoby przyrodnicze,
10. Zagrożenia poważnymi awariami.

Obszary interwencji, cele i kierunki interwencji szczegółowo przedstawia poniższa tabela (Tabela 1.).

Tabela 1. Cele, kierunki interwencji i zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
1.	Ochrona klimatu i jakość powietrza	1. Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza	1. Modernizacja transportu w kierunku transportu niskoemisyjnego 2. Opracowanie i aktualizacja programów w zakresie ochrony powietrza 3. Monitoring powietrza 4. Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony powietrza i przeciwdziałania zmianom klimatu

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
		2. Poprawa efektywności energetycznej	5. Rozbudowa przesyłowej i dystrybucyjnej sieci ciepłowniczej i gazowej 6. Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i prywatnym, w tym termomodernizacja i wymiana oświetlenia
		3. Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych jako działania adaptacyjne do zmian klimatu	7. Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych (słońca, wiatru, wody, biomasy i biogazu) do produkcji energii elektrycznej i ciepłej
2.	Zagrożenia hałasem	4. Ograniczenie emisji hałasu	8. Uwzględnienie aspektów związanych z ponadnormatywnym hałasem w zagospodarowaniu przestrzennym
			9. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, realizowana z uwzględnieniem konieczności ograniczenia presji na środowisko oraz życie i zdrowie ludzi (w tym usprawnienie organizacji ruchu)
			10. Eliminacja zagrożenia mieszkańców województwa nadmiernym hałasem
			11. Monitoring hałasu komunikacyjnego i kontynuacja kontroli jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu
3.	Pola elektromagnetyczne	5. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	12. Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi
			13. Monitoring natężeń pól elektromagnetycznych
4.	Gospodarowanie wodami	6. Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych	14. Ochrona zasobów wodnych (w tym ochrona naturalnej hydromorfologii cieków)
			15. Budowa i odtwarzanie systemów i urządzeń melioracji wodnych (w tym niezbędnych do realizacji zrównoważonego rolnictwa) oraz pozostałej infrastruktury służącej do retencjonowania, regulacji i ochrony zasobów wód
			16. Odtwarzanie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek
			17. Ograniczenie presji rolnictwa na wody
			18. Planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania wodami
			19. Monitoring wód
			20. Edukacja ekologiczna w zakresie gospodarowania wodami
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	7. Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej	21. Rozbudowa i modernizacja ujęć wody oraz stacji uzdatniania
			22. Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej z uwzględnieniem konieczności ograniczania strat wody
			23. Uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego ograniczeń związanych z zaopatrzeniem w wodę
		8. Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	24. Realizacja projektów sanitacji w zabudowie rozproszonej
			25. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (sanitarnej i deszczowej)

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
			26. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja działań w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych
			27. Monitoring wód oraz kontrola jakości wody wodociągowej przeznaczonej do spożycia
			28. Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarki wodno-ściekowej
6.	Zasoby geologiczne	9. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin	29. Ograniczenie presji wywieranej na środowisko i ludność lokalną podczas prowadzenia prac geologicznych oraz eksploatacji i magazynowania kopalin, w tym monitorowanie wydobycia
			30. Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania kopalinami
			31. Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi
7.	Gleby	10. Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	32. Rekultywacja terenów zdegradowanych lub zdewastowanych w celu przywrócenia im wartości użytkowych lub przyrodniczych
			33. Przeciwdziałanie degradacji gleb i powierzchni ziemi
			34. Monitoring gleb i powierzchni ziemi
			35. Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony gleb i powierzchni ziemi
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	11. Racjonalne gospodarowanie odpadami	36. Zapewnienie funkcjonowania systemu selektywnego zbierania/odbioru odpadów komunalnych
			37. Zapewnienie sprawnego funkcjonowania procesów przygotowania do ponownego użycia, recyklingu i innych procesów odzysku (w tym ograniczenie masy odpadów składowanych)
			38. Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury służącej składowaniu odpadów
			39. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest
			40. Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i gospodarki odpadami
9.	Zasoby przyrodnicze	12. Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków	41. Aktualizacja inwentaryzacji oraz stworzenie spójnego systemu informacji, opartego o technologie informatyczne, o zasobach gatunków i siedlisk przyrodniczych województwa wraz z wyceną wartości środowiska przyrodniczego
			42. Planowanie działań ochronnych na terenach przyrodniczo cennych
			43. Zwiększanie powierzchni obszarowych form ochrony przyrody i krajobrazu
			44. Ochrona siedlisk i gatunków
			45. Wielofunkcyjna, zrównoważona gospodarka leśna
			46. Racjonalna gospodarka łowiecka służąca ochronie środowiska

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji		
			47. Minimalizacja ryzyka wprowadzenia do środowiska gatunków obcych oraz usuwanie, kontrola i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się gatunków obcych		
			48. Powiązanie systemów dolin rzecznych (jako naturalnych korytarzy ekologicznych) z zarządzaniem ryzykiem powodziowym, systemem obszarów chronionych i programem zwiększania możliwości retencyjnych, poprzez wykorzystanie naturalnych uwarunkowań terenu		
			49. Monitoring przyrodniczy różnorodności biologicznej i krajobrazowej		
			50. Zarządzanie środowiskiem		
		13. Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych	51. Racjonalne powiększanie zasobów leśnych i dostosowanie składu gatunkowego drzewostanu do siedliska oraz zwiększanie różnorodności biocenoz leśnych, z uwzględnieniem gatunków odpornych na susze i podtopienia		
			52. Zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów		
			53. Planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania środowiskiem		
		14. Ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego	54. Wykonanie audytu krajobrazowego – identyfikacja krajobrazów występujących na terenie województwa, określenie ich cech charakterystycznych oraz ocena ich wartości		
			55. Ochrona krajobrazu		
		15. Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym	56. Podejmowanie działań edukacyjnych służących ochronie i zachowaniu różnorodności biologicznej i dziedzictwa kulturowego oraz zagwarantowanie udziału społeczeństwa w ochronie środowiska i dostępu do informacji o środowisku		
		10.	Zagrożenia poważnymi awariami	16. Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym	57. Wspieranie działania jednostek reagowania kryzysowego
				17. Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego	58. Zapobieganie sytuacjom kryzysowym poprzez kompleksowe działania prewencyjne
				18. Monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii	59. Ograniczenie występowania poważnych awarii

W Raporcie dokonano oceny stanu realizacji zadań Gminy, służących ochronie środowiska, ujętych w Programie. W ramach zadań własnych Gminy określono 44 zadania, w tym 30 zadań o charakterze inwestycyjnym (14 z nich dotyczy kwestii formalno-prawnych). Analizie poddano również sposób finansowania zrealizowanych zadań. Przy ocenie realizacji zadań uwzględnione zostały wytyczne dotyczące procesu

monitorowania projektowanych przedsięwzięć, a szczególnie wskaźniki monitoringu ujęte w Programie.

1.4. Sposób zbierania informacji oraz ich źródła

Na potrzeby opracowania Raportu wykorzystano informacje będące w posiadaniu Urzędu Gminy Gródek i Zakładu Gospodarki Komunalnej w Gródku (dawniej Komunalny Zakład Budżetowy w Gródku) oraz dane z Głównego Urzędu Statystycznego, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku.

2. Ustalenia Programu

2.1. Priorytety i działania ekologiczne

Na podstawie opracowanej diagnozy i analizy dokumentów wyższego rzędu zarówno na szczeblu europejskim i krajowym, a szczególnie priorytetów zawartych w powiatowym i wojewódzkim programie ochrony środowiska, zaproponowano dziesięć kierunków interwencji przywołanych w rozdziale 1.3. Obejmują one najważniejsze obszary problemowe (społeczeństwo, gospodarka i ochrona środowiska), które mają wpływ na rozwój i przyszły kształt Gminy.

2.2. Ustalenia i realizacja poszczególnych celów i zadań Programu w latach 2021-2022

W poniższych tabelach ocenie poddano stopień lub sposób realizacji 142 zadań monitorowanych w poszczególnych obszarach interwencji.

Tabela 2. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza	Modernizacja transportu w kierunku transportu niskoemisyjnego	1. Zakup niskoemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego	Zadanie realizowane na bieżąco przez spółki transportowe
			2. Zakup pojazdów spełniających najnowsze normy emisji spalin w celu zastąpienia starszych wysłużonych pojazdów	Zadanie realizowane na bieżąco przez przedsiębiorców, mieszkańców
		Opracowanie i aktualizacja programów w zakresie ochrony powietrza	3. Aktualizacja planów gospodarki niskoemisyjnej oraz planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe oraz ich realizacja (w tym inwentaryzacje emisji gazów cieplarnianych)	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Gródek, zwany dalej PGN, przyjęty uchwałą Nr XXXVIII/308/18 Rady Gminy Gródek z dnia 29 marca 2018 r. obowiązywał w latach 2017-2020. Decyzję o aktualizacji PGN podjęto w 2023 r. Uchwałą Nr XLV/403/23 Rady Gminy Gródek z dnia 31 marca 2023 r. przyjęto PGN dla Gminy Gródek na lata 2023-2030. Uchwałą Nr XXXIV/289/22 Rady Gminy Gródek z dnia 28 stycznia 2022 r. przyjęto "Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Gródek na lata 2021 - 2036"

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
		Monitoring powietrza	4. Realizacja Państwowego Monitoringu w zakresie jakości powietrza atmosferycznego (w tym obserwacja poziomu ozonu w środowisku i prowadzenie działań zmierzających do jego redukcji)	Zadanie realizowane na bieżąco przez WIOŚ
			5. Modernizacja infrastruktury i urządzeń do monitorowania powietrza	Zadanie realizowane na bieżąco przez WIOŚ
			6. Uruchomienie linii alarmowych w ramach kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów w instalacjach indywidualnych	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę, Policję - w przypadku stwierdzenia złamania zakazu
			7. Nakładanie obowiązku ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko lub przywrócenia środowiska do stanu właściwego.	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę - w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości
		Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony powietrza i przeciwdziałania zmianom klimatu	8. Akcje informacyjne, wydanie broszur i ulotek, organizacja spotkań oraz imprez upowszechniających wykorzystanie OZE, konieczność ograniczenia „niskiej emisji” i adaptacji do zmian klimatu	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę, ODR
	Poprawa efektywności energetycznej	Rozbudowa przesyłowej i dystrybucyjnej sieci ciepłowniczej i gazowej	9. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci gazowej i infrastruktury towarzyszącej	Nie dotyczy – na terenie gminy Gródek nie ma infrastruktury gazowej, gospodarka ciepła opiera się na indywidualnych źródłach ciepła
			10. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych (w tym wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w budynkach użyteczności publicznej i budynkach prywatnych)	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę (ocieplenie budynku użyteczności publicznej), mieszkańców
		Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i prywatnym, w tym termomodernizacja i wymiana oświetlenia	11. Budowa energooszczędnych budynków	Zadanie realizowane przez mieszkańców

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
			12. Wymiana nieefektywnych kotłów na nowe o wyższej sprawności	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę (wykonanie instalacji centralnego ogrzewania i zakup kotła na biomasę w świetlicy wiejskiej w Podozieranach), mieszkańców
			13. Modernizacja istniejących kotłowni w kierunku wykorzystania odnawialnych źródeł energii i odzysku energii	Zadanie realizowane na bieżąco przez mieszkańców
			14. Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę (budowa oświetlenia ulicznego w Załukach i Pieszczanikach)
			15. Modernizacja oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę, jednostki podległe, mieszkańców
			16. Instalacja kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych, pomp ciepła, mikroinstalacji wiatrowych w budynkach użyteczności publicznej i gospodarstwach domowych	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę („Odnawialne źródła energii w Gminie Gródek” - budowa instalacji fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych w Gminie Gródek), mieszkańców
Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych jako działania adaptacyjne do zmian klimatu	Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych (słońca, wiatru, wody, biomasy i biogazu) do produkcji energii elektrycznej i ciepłej		17. Budowa biogazowni oraz wysokosprawne wytwarzanie energii ciepłej i elektrycznej w kogeneracji	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę – nadzorowane na etapie przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko i wydania

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
				decyzji o warunkach zabudowy.

Objaśnienia:

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku;

ODR – Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie;

PGNiG – Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Oddz. Białystok

Tabela 3. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji zagrożenia hałasem

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
Zagrożenie hałasem	Ograniczenie emisji hałasu	Uwzględnienie aspektów związanych z ponadnormatywnym hałasem w zagospodarowaniu przestrzennym	1. Sporządzanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem źródeł hałasu oraz wprowadzanie zapisów dotyczących standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę
		Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, realizowana z uwzględnieniem konieczności ograniczenia presji na środowisko oraz życie i zdrowie ludzi (w tym usprawnienie organizacji ruchu)	2. Budowa/ przebudowa/ modernizacja dróg gminnych	Zadanie realizowane na bieżąco Gminę
			3. Przebudowa ładu komunikacyjnego w miejscach o dużym natężeniu ruchu	Zadanie realizowane na bieżąco przez zarządców dróg
		Eliminacja zagrożenia mieszkańców województwa nadmiernym hałasem	4. Budowa/ rozbudowa sieci ścieżek rowerowych	Zadanie realizowane na bieżąco przez zarządców dróg
			5. Zastosowanie środków ograniczających rozprzestrzenianie się hałasu (w tym budowa ekranów akustycznych, stosowanie mat antywibracyjnych, tworzenie pasów zieleni)	Zadanie realizowane na bieżąco przez zarządców dróg
		Monitoring hałasu komunikacyjnego i kontynuacja kontroli jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu	6. Zakup urządzeń do pomiaru hałasu	Zadanie realizowane na bieżąco przez WIOŚ
			7. Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie hałasu	Zadanie realizowane na bieżąco przez WIOŚ

Objaśnienia:

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku

Tabela 4. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji pola elektromagnetyczne

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
Pola elektromagnetyczne	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi	1. Opracowanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę
		Monitoring natężeń pól elektromagnetycznych	2. Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie pomiarów pola elektromagnetycznego	Zadanie realizowane na bieżąco przez WIOŚ
			3. Zakup i wymiana urządzeń do pomiaru pól elektromagnetycznych	Zadanie realizowane na bieżąco przez WIOŚ

Objaśnienia:

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku

Tabela 5. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji gospodarowanie wodami

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
Gospodarowanie wodami	Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych	Ochrona zasobów wodnych (w tym ochrona naturalnej hydromorfologii cieków)	1. Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych, w tym w ramach planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszaru dorzecza Wisły (oraz PZRP dla regionu wodnego Środkowej Wisły)	Zadanie realizowane na bieżąco przez RZGW
			2. Przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu ustalenia przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu wód	Zadanie realizowane na bieżąco przez RZGW
			3. Opracowanie i wdrażanie planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy	Zadanie realizowane na bieżąco przez RZGW
			4. Opracowanie warunków korzystania z wód regionów wodnych	Zadanie realizowane na bieżąco przez RZGW
			5. Realizacja działań wynikających z Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy	Zadanie realizowane na bieżąco przez RZGW
			6. Ochrona wód w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
		Budowa i odtwarzanie systemów i urządzeń melioracji wodnych (w tym niezbędnych do realizacji zrównoważonego rolnictwa) oraz pozostałej infrastruktury służącej do retencjonowania, regulacji i ochrony zasobów wód	7. Budowa zbiorników retencyjnych (w ramach adaptacji do zmian klimatu)	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę – nadzorowane na etapie przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko i wydania decyzji o warunkach zabudowy.
			8. Melioracje gruntów - budowa/ przebudowa/ modernizacja urządzeń melioracji wodnych	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę, ZZ, właścicieli gruntów
			9. Zagospodarowanie brzegów rzek i jezior (w tym infrastruktura turystyczna i rekreacyjna)	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę, ZZ, właścicieli gruntów
			10. Budowa/ remont budowli hydrotechnicznych	Zadanie realizowane na bieżąco przez RZGW, ZZ
			11. Udrożnianie/ przebudowa/ odbudowa zabudowy regulacyjnej rzek i odtworzenie koryt kanałów	Zadanie realizowane na bieżąco przez RZGW, ZZ
			12. Remont umocnień brzegowych i ubezpieczenie brzegów rzek (w tym zabudowa przeciwezyjna)	Zadanie realizowane na bieżąco przez RZGW, ZZ
			Odtwarzanie i utrzymanie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek	13. Zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrażnianie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb
		14. Ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów i naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory		Zadanie realizowane na bieżąco przez RZGW, ZZ, RDOŚ, PK, PGL LP
		15. Wdrożenie małej retencji na obszarach Natura 2000 i innych cennych przyrodniczo (w tym na obszarach bagiennych i torfowiskowych)		Zadanie realizowane na bieżąco przez RZGW, ZZ, RDOŚ, PK, PGL LP
		Ograniczenie presji rolnictwa na wody	16. Ograniczenie spływu zanieczyszczeń powierzchniowych z rolnictwa poprzez stosowanie kodeksu dobrej praktyki rolniczej oraz racjonalne dawkowanie i	Zadanie realizowane na bieżąco przez właścicieli gospodarstw rolnych, podmioty

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
			przestrzeganie terminów stosowania nawozów i środków ochrony roślin	gospodarcze działające w rolnictwie – nadzór ODR, WIOŚ, ARiMR
			17. Realizacja działań wynikających z programów dotyczących zrównoważonego rolnictwa (w tym np. wspieranie rolnictwa zrównoważonego, ochrona gleb i wód, ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków, czy zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych w rolnictwie)	Zadanie realizowane na bieżąco przez właścicieli gospodarstw rolnych, podmioty gospodarcze działające w rolnictwie – nadzór ODR, WIOŚ, ARiMR
		Planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania wodami	18. Tworzenia i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania i ochrony wód	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę
		Monitoring wód	19. Monitoring wód zanieczyszczonych azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych - OSN	Zadanie realizowane na bieżąco przez WIOŚ
			20. Monitoring jakości wód w kąpieliskach i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę - nadzór PSSE
		Edukacja ekologiczna w zakresie gospodarowania wodami	21. Szeroko zakrojone działania edukacyjne promujące potrzebę ochrony wód	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę
			22. Promowanie wody do picia jako alternatywy dla konsumpcji wód stołowych i napojów sprzedawanych w opakowaniach	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę

Objaśnienia:

RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku;
ZZ – Zarząd Zlewni w Białymstoku;
RDOŚ – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku;
PK – Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. Witolda Sławińskiego;
PGL LP – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe w Białymstoku
ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Białymstoku;
PSSE - Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Białymstoku;
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku;
ODR – Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie.

Tabela 6. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji gospodarka wodno-ściekowa

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji	
Gospodarka wodno-ściekowa	Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej	Rozbudowa i modernizacja ujęć wody oraz stacji uzdatniania	1. Budowa/ przebudowa/ modernizacja ujęć wody	Zrealizowano w zamierzonym zakresie	
			2. Budowa/ rozbudowa/ przebudowa/ modernizacja stacji uzdatniania wody i infrastruktury towarzyszącej (w tym zbiorników wody uzdatnionej)	Zrealizowano w zamierzonym zakresie	
			3. Przebudowa hydroforni wraz z infrastrukturą (w tym zbiorniki wyrównawcze)	Zrealizowano w zamierzonym zakresie	
		Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej z uwzględnieniem konieczności ograniczania strat wody	4. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci wodociągowej	Zrealizowano w zamierzonym zakresie	
			5. Wymiana rur azbestowych na PCV	Nie zrealizowano	
			6. Wystąpienie o ustalenie strefy ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę	
	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Realizacja projektów sanitacji w zabudowie rozproszonej	7. Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków	Zrealizowano w zamierzonym zakresie	
			Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (sanitarnej i deszczowej)	8. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej (w tym usprawnienie systemu odprowadzania ścieków)	Zrealizowano w zamierzonym zakresie
				9. Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci kanalizacji deszczowej (w tym montaż separatorów)	Nie zrealizowano
		Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja działań w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	10. Budowa/ rozbudowa/ przebudowa/ modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków (w tym wymiana/ remont przepompowni ścieków)	Zrealizowano w zamierzonym zakresie	
			11. Budowa/ modernizacja stacji zlewnych nieczystości ciekłych i usprawnienie systemu odbioru nieczystości płynnych	Zrealizowano w zamierzonym zakresie	
			12. Usprawnienie gospodarki osadowej	Zadanie zaplanowane do realizacji w 2023 r.	

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
		Monitoring wód oraz kontrola jakości wody wodociągowej przeznaczonej do spożycia	13. Realizacja Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości wody	Zadanie realizowane na bieżąco przez WIOŚ
			14. Dopuszczenie systemu monitoringu wód w sprzęt, urządzenia i oprogramowanie	Zadanie realizowane na bieżąco przez WIOŚ
			15. Badanie wody wodociągowej przeznaczonej do spożycia oraz informowanie społeczeństwa o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	Zadanie realizowane na bieżąco przez PSSE, Gminę,
		Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	16. Organizacja imprez o charakterze edukacyjnym, ulotki, broszury, kampanie informacyjne, wycieczki	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę

Objaśnienia:

PSSE - Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Białymstoku;

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Tabela 7. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji zasoby geologiczne

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
Zasoby geologiczne	Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalni	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko i ludność lokalną podczas prowadzenia prac geologicznych oraz eksploatacji i magazynowania kopalni, w tym monitorowanie wydobywania	1. Eliminacja nielegalnych eksploatacji kopalni	Zadanie realizowane na bieżąco przez Starostwo Powiatowe
			2. Aktualizacja bazy danych o surowcach na terenie województwa podlaskiego, ustalanie zasobów złóż kopalni, a także ich ochrona	Zadanie realizowane na bieżąco przez PSG
			3. Prowadzenie centralnego archiwum geologicznego w tym także zasobów województwa podlaskiego	Zadanie realizowane na bieżąco przez PSG
			4. Gromadzenie, udostępnianie, przetwarzanie i archiwizacja informacji geologicznych, w tym także z terenów województwa podlaskiego	Zadanie realizowane na bieżąco przez PSG
			5. Prowadzenie bazy danych geologicznych, w tym także dotyczących województwa podlaskiego	Zadanie realizowane na bieżąco przez PSG

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
			6. Sporządzanie krajowego bilansu zasobów kopalin w tym także z terenu województwa podlaskiego	Zadanie realizowane na bieżąco przez PSG
			7. Koordynacja i wykonywanie prac z zakresu kartografii geologicznej w tym także na terenie województwa podlaskiego	Zadanie realizowane na bieżąco przez PSG
			8. Rozpoznanie i monitoring zagrożeń geologicznych w tym także na terenie województwa podlaskiego	Zadanie realizowane na bieżąco przez PSG
		Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania kopalinami	9. Ochrona zasobów geologicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę
		Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi	10. Działania edukacyjne promujące racjonalne wykorzystanie kopalin	Zadanie realizowane na bieżąco przez PSG, Gminę

Objaśnienia:

PSG – Państwowa Służba Geologiczna w Warszawie

Tabela 8. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji gleby

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
Gleby	Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	Rekultywacja terenów zdegradowanych lub zdezastrowanych w celu przywrócenia im wartości użytkowych lub przyrodniczych	1. Likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów (w tym rekultywacja wyrobisk po „dzikich wysypiskach”)	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę
			2. Rekultywacja terenu po wydobyciu kopalin	Zadanie realizowane na bieżąco przez właścicieli gruntów
		Przeciwdziałanie degradacji gleb i powierzchni ziemi	3. Realizacja działań zapobiegających erozji	Zadanie realizowane na bieżąco przez właścicieli gruntów
			4. Prowadzenie właściwej gospodarki wodnej na terenach rolnych, łąkowych i wodno-błotnych	Zadanie realizowane na bieżąco przez właścicieli gruntów
			5. Zrównoważone stosowanie środków ochrony roślin, z uwzględnieniem zasady	Zadanie realizowane na bieżąco przez

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
			zintegrowanej ochrony roślin	właścicieli gruntów – nadzór ARiMR, ODR
			6. Przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań ukierunkowanych na redukcję fosforu	Zadanie realizowane na bieżąco przez RZGW
			7. Realizacja działań wynikających z wdrażaniem Dyrektywy Azotanowej	Zadanie realizowane na bieżąco przez RZGW
			8. Wprowadzanie obowiązku umieszczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów, na których zostały przekroczone standardy jakości gleb	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę
			9. Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia scalania, wymiany lub podziału gruntu	Zadanie realizowane na bieżąco przez Starostwo Powiatowe
		Monitoring gleb i powierzchni ziemi	10. Rozpoznanie obszarów zanieczyszczonych	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę
			11. Monitoring gleb po rekultywacji składowisk odpadów	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę
		Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony gleb i powierzchni ziemi	12. Promowanie zachowań sprzyjających ochronie gleb i powierzchni ziemi	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę, ODR

Objaśnienia:

RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku;

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Białymstoku;

ODR – Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie.

Tabela 9. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalne gospodarowanie odpadami	Zapewnienie funkcjonowania systemu selektywnego zbierania/odbioru odpadów komunalnych	1. Zakup pojemników do selektywnego zbierania odpadów i organizacja miejsc ich lokalizacji	Zrealizowano w zamierzonym zakresie
			2. Realizacja zapisów ustawy o odpadach i ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie w tym wydawanie pozwoleń /	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
			zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów	
		Zapewnienie sprawnego funkcjonowania procesów przygotowania do ponownego użycia, recyklingu i innych procesów odzysku (w tym ograniczenie masy odpadów składowanych)	3. Budowa instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę – nadzorowane na etapie przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko i wydania decyzji o warunkach zabudowy
			4. Usprawnienie systemu recyklingu odpadów	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę – nadzór nad podmiotami odpowiedzialnymi za gospodarowanie odpadami
			5. Zapewnienie instalacji do odzysku i recyklingu odpadów remontowo – budowlanych	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę – nadzorowane na etapie przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko i wydania decyzji o warunkach zabudowy – nadzór nad podmiotami odpowiedzialnymi za gospodarowanie odpadami
			6. Budowa instalacji do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów komunalnych	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę – nadzorowane na etapie przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko i wydania decyzji o warunkach

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
				zabudowy – nadzór nad podmiotami odpowiedzialnymi za gospodarowanie odpadami
			7. Organizacja stanowisk rozbiórki odpadów wielkogabarytowych	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę – nadzorowane na etapie przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko i wydania decyzji o warunkach zabudowy – nadzór nad podmiotami odpowiedzialnymi za gospodarowanie odpadami
		Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury służącej składowaniu odpadów	8. Budowa/ modernizacja kwatery na odpady resztkowe, których zagospodarowanie przez odzysk/ recykling jest niemożliwe	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę – nadzorowane na etapie przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko i wydania decyzji o warunkach zabudowy – nadzór nad podmiotami odpowiedzialnymi za gospodarowanie odpadami
			9. Instalacja wzbogacania i oczyszczania gazów składowiskowych	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę – monitoring zamkniętego składowiska odpadów

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
				w Gródku
			10. Rekultywacja zamkniętych składowisk odpadów niespełniających wymagań prawnych i technicznych	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę – monitoring zamkniętego składowiska odpadów w Gródku
		Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest	11. Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz aktualizacja programów usuwania azbestu na terenach gmin	Zrealizowano w zamierzonym zakresie
			12. Usuwanie wyrobów zawierających azbest (w tym demontaż, transport i unieszkodliwianie)	Zadanie częściowo zrealizowano
			13. Prowadzenie bazy azbestowej	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę
		Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i gospodarki odpadami	14. Akcje związane z zapobieganiem powstawaniu odpadów i gospodarką odpadami, konkursy, ulotki, broszury, spotkania, szkolenia, budowa ścieżek edukacyjnych	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę
			15. Edukacja ekologiczna – Centrum Badawczo Rozwojowe	Zadanie realizowane przez podmioty odpowiedzialne za gospodarowanie odpadami, uczelnie wyższe, parki naukowo-technologiczne

Tabela 10. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji zasoby przyrodnicze

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
Zasoby przyrodnicze	Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/	Aktualizacja inwentaryzacji oraz stworzenie spójnego systemu informacji, opartego o technologie informatyczne, o zasobach gatunków	1. Inwentaryzacja i waloryzacja zasobów przyrodniczych oraz stworzenie bazy danych o zasobach przyrodniczych	Zadanie realizowane na bieżąco przez: PK, GDOŚ, Gminę

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
	utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków	i siedlisk przyrodniczych województwa wraz z wyceną wartości środowiska przyrodniczego		
		Planowanie działań ochronnych na terenach przyrodniczo cennych	2. Opracowanie/aktualizacja planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz planów ochrony parków narodowych, krajobrazowych i rezerwatów przyrody	Zadanie realizowane na bieżąco przez: RDOŚ, PK
		Zwiększanie powierzchni obszarowych form ochrony przyrody i krajobrazu	3. Powoływanie nowych form ochrony przyrody	Zadanie realizowane przez Gminę w razie zaistnienia potrzeby
		Ochrona siedlisk i gatunków	4. Ochrona czynna siedlisk i gatunków	Zadanie realizowane na bieżąco przez: PK, RDOŚ, organizacje pozarządowe
			5. Ochrona bierna procesów w ekosystemach	Zadanie realizowane na bieżąco przez: PK, RDOŚ, organizacje pozarządowe
			6. Wykup gruntów na terenach chronionych	Zadanie realizowane na bieżąco przez PGL LP
			7. Przywracanie walorów przyrodniczych zabytkowym parkom	Zadanie realizowane na bieżąco przez: PK, RDOŚ, organizacje pozarządowe
		Wielofunkcyjna, zrównoważona gospodarka leśna	8. Prowadzenie gospodarki leśnej z zachowaniem wszystkich funkcji lasu	Zadanie realizowane na bieżąco przez: PGL LP, Starostwo Powiatowe
		Racjonalna gospodarka łowiecka służąca ochronie środowiska	9. Regulacja populacji zwierząt łownych	Zadanie realizowane na bieżąco przez: PGL LP, PZŁ, koła łowieckie, Starostwo Powiatowe, RDOŚ
		Minimalizacja ryzyka wprowadzenia do środowiska gatunków obcych oraz usuwanie, kontrola i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się gatunków obcych	10. Eliminacja i ograniczenie populacji występowania inwazyjnych gatunków obcych	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę, właścicieli lub zarządców terenu

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji	
		Powiązanie systemów dolin rzecznych (jako naturalnych korytarzy ekologicznych) z zarządzaniem ryzykiem powodziowym, systemem obszarów chronionych i programem zwiększania możliwości retencyjnych, poprzez wykorzystanie naturalnych uwarunkowań terenu	11. Rewitalizacja zieleni	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę właścicieli lub zarządców terenu	
			12. Zachowanie naturalnego charakteru rzek i dolin rzecznych oraz poprawa warunków wodnych	Zadanie realizowane na bieżąco przez ZZ, RDOŚ	
			13. Modernizacja i rozbudowa bazy monitoringu przyrodniczego	Zadanie realizowane na bieżąco przez RDOŚ, GIOŚ, RZGW	
			14. Monitoring siedlisk i gatunków Natura 2000	Zadanie realizowane na bieżąco przez PK, RDOŚ, GDOŚ	
		Zarządzanie środowiskiem	15. Aktualizacja programu ochrony środowiska	Zadanie zrealizowano w zamierzonym zakresie	
			16. Opracowanie raportów z programu ochrony środowiska	Zadanie zrealizowano w zamierzonym zakresie	
			17. Realizacja zapisów ustawy o ochronie przyrody w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę	
		Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych	Racjonalne powiększanie zasobów leśnych i dostosowanie składu gatunkowego drzewostanu do siedliska oraz zwiększanie różnorodności biocenoz leśnych, z uwzględnieniem gatunków odpornych na susze i podtopienia	18. Aktualizacja i sporządzanie (w miarę potrzeb) planów urzędzenia lasu i uproszczonych planów urzędzenia lasu (zgodnie z przepisami ustawy o lasach)	Zadanie realizowane na bieżąco przez Starostwo Powiatowe
				19. Realizacja Krajowego Programu Zwiększania Lesistości	Zadanie realizowane na bieżąco przez PGL LP, właścicieli lasów
				20. Ocena stanu lasów	Zadanie realizowane na bieżąco przez PGL LP, Starostwo Powiatowe, PK

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
		Zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów	21. Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów	Zadanie realizowane na bieżąco przez PGL LP, Gminę, PSP
		Planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania środowiskiem	22. Tworzenie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony zasobów przyrody i krajobrazu	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę
			23. Utrzymywanie, ochrona i odtwarzanie korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę – nadzór na etapie przeprowadzenia procedury uzyskania pozwolenia na usuwanie drzew
			24. Utrzymanie stref zalewowych w dolinach wolnych od zabudowy	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę – nadzór na etapie przeprowadzenia procedury wydania decyzji o warunkach zabudowy
		25. Uporządkowanie stanu prawnowłasnościowego nieruchomości w ewidencji gruntów	Zadanie realizowane na bieżąco przez Starostwo Powiatowe	
	Ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego	Wykonanie audytu krajobrazowego - identyfikacja krajobrazów występujących na terenie województwa, określenie ich cech charakterystycznych oraz ocena ich wartości	26. Lokalizacja krajobrazów priorytetowych	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę
		Ochrona krajobrazu	27. Uzgadnianie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie uwzględnienia wyników audytu	Zadanie realizowane na bieżąco przez PBPP

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
			krajobrazowego	
	Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym	Podjęcie działań edukacyjnych służących ochronie i zachowaniu różnorodności biologicznej i dziedzictwa kulturowego oraz zagwarantowanie udziału społeczeństwa w ochronie środowiska i dostępu do informacji o środowisku	28. Organizacja konkursów i olimpiad, prowadzenie akcji, kampanii informacyjnych, konkursy, wystawy, warsztaty, publikacje o charakterze edukacyjnym, ulotki, broszury	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę
			29. Budowa ścieżek edukacyjnych	Zadanie realizowane na bieżąco przez PK, PGL LP
			30. Budowa / modernizacja infrastruktury przy szlakach edukacyjnych	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę, PK, PGL LP
			31. Prowadzenie zakładki poświęconej edukacji ekologicznej na stronie internetowej	Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę
			32. Budowa nowych i doposażenie istniejących obiektów edukacyjnych i rozszerzanie oferty edukacyjnej	Zadanie realizowane na bieżąco przez PK, PGL LP

Objaśnienia:

RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku;

ZZ – Zarząd Zlewni w Białymstoku;

RDOŚ – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku;

PK – Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. Witolda Sławińskiego;

PGL LP – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe w Białymstoku

PZŁ – Polski Związek Łowiecki Oddz. Białystok;

GDOŚ – Główna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie;

PSP – Państwowa Straż Pożarna w Białymstoku;

PBPP – Podlaskie Biuro Planowania Przestrzennego w Białymstoku.

Tabela 11. Cele, kierunki interwencji oraz zadania w obszarze interwencji zagrożenia poważnymi awariami

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
Zagrożenia poważnymi awariami	Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym	Wspieranie działania jednostek reagowania kryzysowego	1. Doposażenie jednostek OSP w niezbędny sprzęt	Zadanie zrealizowano w zamierzonym zakresie
			2. Usprawnienie systemu ratownictwa i	Zadanie realizowane na

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Stopień lub sposób realizacji
			zwiększanie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych	bieżąco przez KW PSP i jednostki podległe
			3. Ochrona przeciwpożarowa	Zadanie realizowane na bieżąco przez: KW PSP i jednostki podległe, OSP, PGL LP, PK, zarządcy budynków
	Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego	Zapobieganie sytuacjom kryzysowym poprzez kompleksowe działania prewencyjne	4. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Zadanie realizowane na bieżąco przez: KWP, zarządców dróg
			5. Modernizacja i doposażenie ośrodków szkoleniowych	Zadanie realizowane na bieżąco przez:: KWP, KW PSP
			6. Szkolenia i warsztaty w zakresie ratownictwa	Zadanie realizowane na bieżąco przez: Gminę, jednostki podległe OSP, KW PSP i jednostki podległe
	Monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii	Ograniczenie występowania poważnych awarii	7. Prowadzenie kontroli instalacji na terenach zakładów przemysłowych	Zadanie monitorowane: WIOŚ, KW PSP
			8. Prowadzenie i aktualizacja rejestru zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku występowania poważnych awarii	Zadanie monitorowane: WIOŚ, KW PSP

Objaśnienia:

PGL LP – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe w Białymstoku;
 PK – Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. Witolda Sławińskiego;
 KW PSP – Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku;
 WIOŚ - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku;
 KWP – Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku.

Obszar interwencji 1 : Ochrona klimatu i jakości powietrza

Podstawowym celem polityki ekologicznej w zakresie ochrony powietrza jest osiągnięcie takiego stanu jakości powietrza atmosferycznego, który nie będzie zagrażał zdrowiu ludzi i środowisku oraz będzie spełniał wymagania prawne w zakresie jakości powietrza i norm emisyjnych. Wiąże się to w szczególności z ograniczaniem niskiej emisji oraz ograniczaniem emisji ze źródeł komunikacyjnych.

Na terenie gminy Gródek w latach 2021-2022 podjęto działania mające na celu ograniczanie emisji ze źródeł komunikacyjnych takie jak: przebudowa i modernizacja oraz poprawa stanu technicznego dróg, a także utrzymanie istniejącego szlaku rowerowego Green Velo. W zakresie ograniczenia niskiej emisji: realizowano założenia podjętego w 2018 r. Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Gródek, zakończono zadanie rozpoczęte w 2020 r. pn. „Zasilenie budynków jednostki samorządu terytorialnego w ciepło pochodzące z OZE” (budowa kotłowni w Szkole Podstawowej w Gródku), przeprowadzono remont świetlicy wiejskiej w Podozieranach obejmujący wykonanie instalacji centralnego ogrzewania i zakup kotła na biomasę. W ramach zwiększania efektywności energetycznej budynków i systemów oświetlenia wykonano oświetlenie uliczne w Załukach i Pieszczykach w Gminie Gródek oraz wykonano docieplenie stropodachu sali gimnastycznej i zaplecza bloku sportowego poprzez realizację remontu sali gimnastycznej w szkole Podstawowej w Gródku - etap II. Ponadto, w zakresie rozwoju budownictwa pasywnego i energooszczędnego mieszkańcy gminy mogli skorzystać z uruchomionego od 19 września 2018 r. programu Czyste Powietrze koordynowanego przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz rządowego programu Mój Prąd. W 2022 r. zrealizowano zadanie polegające na budowie systemów solarnych oraz fotowoltaicznych w gospodarstwach domowych pn. „Odnawialne źródła energii w Gminie Gródek” - budowa instalacji fotowoltaicznych (73 szt.) i kolektorów słonecznych (4 szt.) na budynkach mieszkalnych w Gminie Gródek.

Obszar interwencji 2: Zagrożenie hałasem

Strategiczny cel w zakresie ochrony przed hałasem, to zmniejszenie skali narażenia mieszkańców gminy na nadmierny poziom hałasu. W latach 2021-2022 realizacja przedmiotowego celu odbywała się na etapie przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko oraz wydania decyzji o warunkach zabudowy - jakiegokolwiek nowe inwestycje, wymagają przejścia przez proces weryfikacji związany z uzyskaniem szeregu niezbędnych pozwoleń, w związku z czym, przy obecnie obowiązujących

przepisach, nie jest możliwe pojawienie się nowych uciążliwych źródeł hałasu przekraczających dopuszczalne normy. Jednocześnie kontynuowano prace związane z remontami nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg.

Obszar interwencji 3: Pola elektromagnetyczne

Strategiczny cel w zakresie ochrony przed polem elektromagnetycznym, to monitoring pól elektromagnetycznych. W latach 2021-2022 realizacja przedmiotowego celu odbywała się na etapie przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko oraz wydania decyzji o warunkach zabudowy - jakiegokolwiek nowe inwestycje, wymagają przejścia przez proces weryfikacji związany z uzyskaniem szeregu niezbędnych pozwoleń, w związku z czym, przy obecnie obowiązujących przepisach, nie jest możliwe pojawienie się pól elektromagnetycznych przekraczających dopuszczalne normy.

Obszar interwencji 4 i 5: Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno- ściekowa

Strategiczny cel w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych to ochrona zasobów wodnych, w tym podziemnych, celem zapewnienia ludności wody pitnej dobrej jakości, osiągnięcie dobrego stanu lub potencjału wód oraz ochrona przed powodzią. W ramach realizacji zadań wynikających z ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, w latach 2021-2022 realizowano inwestycje związane z rozbudową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy Gródek. W ramach naboru wniosków o udzielenie dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Gródek na dofinansowanie kosztów budowy przydomowej oczyszczalni ścieków, w latach 2021-2022 na wybudowano 15 przydomowych oczyszczalni ścieków. Ponadto realizowano szereg działań informacyjnych, ewidencyjnych i kontrolnych w zakresie prowadzenia prawidłowej gospodarki ściekowej na nieruchomościach nie objętych kanalizacją zbiorczą.

Obszar interwencji 6 i 7: Zasoby geologiczne i gleby

Strategiczny cel w w/w zakresie, to ochrona i racjonalne wykorzystanie gleb, powierzchni ziemi i surowców mineralnych.

Cele cząstkowe realizowane były na bieżąco poprzez: ochronę gleb o wysokiej przydatności przed przeznaczeniem na cele nierolnicze (na etapie wydawania decyzji o warunkach zabudowy), propagowanie przywracania gruntów rolnych nieużytkowanych porośniętych samosiewem do rolniczego wykorzystania (na etapie wydawania zezwolenia

na usunięcie drzew lub krzewów) oraz wdrażanie i upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej przy współpracy z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego.

Obszar interwencji 8: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gminny system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Gródek od 1 lipca 2013 r. obejmuje nieruchomości zamieszkałe, a od kwietnia 2020 r. także nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, będące obiektami użyteczności publicznej stanowiącymi własność Gminy Gródek. Właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy (np. placówki handlowe, usługowe) zawierają umowę na odbiór odpadów komunalnych z przedsiębiorcą odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanym do rejestru działalności regulowanej prowadzonym przez Wójta Gminy Gródek. Na terenie zabudowy jednorodzinnej obowiązuje system workowo-pojemnikowy zbiórki odpadów komunalnych, natomiast na terenie zabudowy wielorodzinnej oraz na terenie nieruchomości niezamieszkałych będących obiektami użyteczności publicznej stanowiącymi własność Gminy Gródek obowiązuje system pojemnikowy (kontenerowy) zbiórki odpadów komunalnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 2361) od 2021 r. obliczany jest poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych a nie poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. Przy obliczaniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne.

	Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych [%]	
	2021 r.	2022 r.
Wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	20	25
Poziom uzyskany przez Gminę Gródek	20,12 Poziom dotrzymany, Sprawozdanie zatwierdzone przez UMWP	20,41 Poziom niedotrzymany, Sprawozdanie w trakcie weryfikacji UMWP

Zgodnie z przepisami art. 3c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Gminy są obowiązane ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do dnia 16 lipca 2020 r. - do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

	Poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. [%]	
	2021 r.	2022 r.
Poziom uzyskany przez Gminę Gródek	0,35 czyli poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku rozliczeniowym został osiągnięty.	0 czyli poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku rozliczeniowym został osiągnięty.

Obszar interwencji 9: Zasoby przyrodnicze

Strategiczny cel obejmuje ochronę i wzbogacenie różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz doskonalenie systemu obszarów chronionych, a także ich wykorzystanie w rozwoju społeczno-gospodarczym gminy.

Gmina Gródek na bieżąco realizuje zadania z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu, m. in. poprzez monitoring istniejących form ochrony przyrody przy współpracy z jednostkami pracującymi w sferze ochrony przyrody, prowadzone prace, postępowania administracyjne oraz działania edukacyjne.

Obszar interwencji 10: Zagrożenia poważnymi awariami

Instrumenty do sprawowania kontroli nad transportem odpadów niebezpiecznych i kontrolą zakładów prowadzących działalność stwarzającą potencjalne zagrożenie dla środowiska posiadają jednostki, takie jak: Starostwo Powiatowe w zakresie wydawanych pozwoleń i Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Zadaniem gminy jest jak najlepsze przygotowanie się do możliwych zagrożeń poprzez zakup odpowiedniego sprzętu i środków oraz wpieranie służb ratunkowych - Ochotniczej Straży Pożarnej.

3. Stan i ocena wykonania zadań wynikających z harmonogramu realizacji Programu

W okresie objętym Programem, przewidziano do realizacji szereg działań związanych bezpośrednio lub pośrednio z ochroną środowiska. Poniższa tabela przedstawia stopień realizacji 30 zadań inwestycyjnych gminy i 14 pozostałych działań (kwestii formalno-prawnych) w tym zakresie w latach 2021-2022.

Tabela 12. Realizacja zadań własnych

Obszar interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt [zł]	Źródła finansowania	Stopień lub sposób realizacji
Ochrona klimatu i jakości powietrza Zagrożenia hałasem	1. Nakładanie obowiązku ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko lub przywrócenia środowiska do stanu właściwego	nieinwestycyjne (działania formalno-prawne)	Gmina Gródek	-	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości.
	2. Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Gródek	inwestycyjne	Gmina Gródek	600 000,00	Środki własne, WFOŚiGW, RPO WP	Zadanie przeznaczone do realizacji w latach 2023-2024 17 lutego 2023 r. podpisano umowę na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa wraz z rozbudową budynku użyteczności publicznej – Urzędu Gminy Gródek”.
	3. Budowa instalacji kolektorów słonecznych i fotowoltaicznych w budynkach mieszkalnych w Gminie Gródek	inwestycyjne	Gmina Gródek	2 028 150,10	Kapitał prywatnych inwestorów, RPO WP	Zadanie zrealizowano. Wartość zadania: Tabela 14. poz. 1.
	4. Budowa instalacji solarnych w budynkach Gminy Gródek	inwestycyjne	Gmina Gródek	409 350,00	Środki własne, RPO WP	Zadanie pn. „Montaż instalacji fotowoltaicznych z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w Gminie Gródek” rozpoczęto w 2022 r., kontynuowane w 2023 r. Zadanie obejmuje swoim zakresem montaż instalacji fotowoltaicznych wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej. Tabela 14. poz. 2.

Obszar interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt [zł]	Źródła finansowania	Stopień lub sposób realizacji
	5. Modernizacja systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych w Gminie Gródek	inwestycyjne	Gmina Gródek WFOŚiGW	650 000,00	Środki własne	Zadanie realizowane przez WFOŚiGW w ramach programu CZYSTE POWIETRZE.
	6. Przebudowa: – budynku OSP i adaptacja na świetlicę w Nowosiólkach – świetlicy w Wiejkach	inwestycyjne	Gmina Gródek	288 000,00	Środki własne, WFOŚiGW, RPO WP	Zadanie zrealizowano w 2019 r.
	7. Modernizacja systemów ogrzewania budynków publicznych w Gminie Gródek	inwestycyjne	Gmina Gródek	1 250 000,00	Kapitał prywatnych inwestorów, RPO WP	Zadanie zrealizowano na przełomie lat 2020-2021. Wartość zadania: Tabela 14. poz. 3.
	8. Modernizacja oświetlenia ulicznego	inwestycyjne	Gmina Gródek	680 000,00	Środki własne, RPO WP	W 2022 r. zrealizowano zadanie polegające na budowie oświetlenia ulicznego w Załukach i Pieszczanikach w Gminie Gródek. Wartość zadania: Tabela 14. poz. 4. 25 października 2023 r. zawarto umowę na „Modernizację oświetlenia ulicznego w miejscowości Gródek, Waliły-Stacja i Zarzeczy w Gminie Gródek”.
	9. Termomodernizacja budynku OSP w Gródku	inwestycyjne	Gmina Gródek	437 422,18	Środki własne, PW Interreg V-A Litwa - Polska	Zadanie pn. „Poprawa efektywności energetycznej remizy OSP Gródek poprzez wykonanie kompleksowej termomodernizacji” rozpoczęto w 2022 r., kontynuowane w 2023 r. Tabela 14. poz. 5.

Obszar interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt [zł]	Źródła finansowania	Stopień lub sposób realizacji
	10. Sporządzanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem źródeł hałasu oraz wprowadzanie zapisów dotyczących standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	nieinwestycyjne (działania formalno-prawne)	Gmina Gródek	-	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych.
	11. Przebudowa drogi w Bobrownikach	inwestycyjne	Gmina Gródek	692 420,00	PW Polska - Białoruś - Ukraina, środki własne	Zadanie zrealizowano w 2019 r.
	12. Przebudowa z rozbudową drogi powiatowej nr 1282B Krynki – Kruszyniany – Łużany – Bobrowniki na odcinku granica państwa – Łużany – Bobrowniki	inwestycyjne	Powiat Białostocki, Gmina Gródek	4 055 980,00	PW Polska - Białoruś - Ukraina, środki własne, środki powiatu	Zadanie zrealizowane przez Powiat Białostocki przy dofinansowaniu z budżetu Gminy Gródek w wysokości 842 500 zł.
	13. Przebudowa drogi w miejscowości Słuczanka	inwestycyjne	Powiat Białostocki, Gmina Gródek	480 000,00	PROW, Środki własne, Środki powiatu	Zadania nie zrealizowano. W 2023 r. wydana została decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację przedsięwzięcia.
	14. Przebudowa drogi powiatowej do miejscowości Borki	inwestycyjne	Powiat Białostocki, Gmina Gródek	900 000,00	PRGiPiD	Zadania nie zrealizowano.
	15. Przebudowa ul. Kwiatowej, Zaulek, Podleśnej i Spacerowej w m. Waliły – Stacja	inwestycyjne	Gmina Gródek		Środki własne	Zadania nie zrealizowano.

Obszar interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt [zł]	Źródła finansowania	Stopień lub sposób realizacji
	16. Przebudowa ul. Pięknej w m. Waliły – Stacja	inwestycyjne	Gmina Gródek		Środki własne	Zadanie zrealizowano na przełomie lat 2022-2023.
	17. Przebudowa ul. Cmentarnej, Ogrodowej, Wąskiej i Spółdzielczej w Gródku	inwestycyjne	Gmina Gródek	200 000,00	Środki własne	Zadanie zrealizowano w latach 2019-2020.
Pola elektromagnetyczne	18. Opracowanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi	nieinwestycyjne (działania formalno-prawne)	Gmina Gródek	-	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych.
Gospodarowanie wodami	19. Szeroko zakrojone działania edukacyjne promujące potrzebę ochrony wód	nieinwestycyjne (działania formalno-prawne)	Gmina Gródek	-	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych.
Gospodarka wodno-ściekowa	20. Wystąpienie o ustalenie strefy ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych	nieinwestycyjne (działania formalno-prawne)	Gmina Gródek	-	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych.
	21. Budowa linii wodociągowej Downiewo – Królowy Most – Kołodno	inwestycyjne	Gmina Gródek	1 400 000,00	Środki własne, PROW	Zadania nie zrealizowano.
	22. Budowa wodociągu w Straszewie i Bielewiczach	inwestycyjne	Gmina Gródek		Środki własne, PROW	Zadania nie zrealizowano. W 2020 r. została opracowana koncepcja budowy wodociągu.
	23. Rozbudowa sieci wodociągowej w Załukach	inwestycyjne	Gmina Gródek		Środki własne, PROW	Zadania nie zrealizowano. Opracowana została dokumentacja projektowa.

Obszar interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt [zł]	Źródła finansowania	Stopień lub sposób realizacji
	24. Budowa sieci kanalizacji na ul. Agrestowej w Gródku	inwestycyjne	Gmina Gródek	310 000,00	Środki własne	Zadanie pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Jaśminowej i Agrestowej w Gródku” zrealizowano w 2022 r. Tabela 14. poz. 14.
	25. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	inwestycyjne	Gmina Gródek	112 000,00	Środki własne	Zadanie zrealizowano w zamierzonym zakresie. Wartość zadania: Tabela 14. poz. 15.
	26. Rozbudowa i przebudowa stacji uzdatniania wody w Gródku	inwestycyjne	Gmina Gródek	2 610 481,45	Środki własne, PROW	Zadanie zrealizowano w 2019 r.
	27. Budowa studni głębinowej wierconej SW-3 ujęcie wody	inwestycyjne	Gmina Gródek	292 789,36	Środki własne, PROW	Zadanie zrealizowano w 2020 r.
Zasoby geologiczne	28. Ochrona zasobów geologicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin	nieinwestycyjne (działania formalno-prawne)	Gmina Gródek	-	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych.
Gleby	29. Wprowadzenie obowiązku umieszczenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów, na których zostały przekroczone standardy jakości gleb	nieinwestycyjne (działania formalno-prawne)	Gmina Gródek	-	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych.

Obszar interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt [zł]	Źródła finansowania	Stopień lub sposób realizacji
Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	30. Realizacja zapisów ustawy o odpadach i ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów	nieinwestycyjne (działania formalno-prawne)	Gmina Gródek	-	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych.
	31. Usuwanie wyrobów zawierających azbest	inwestycyjne	Gmina Gródek, właściciele nieruchomości	100 000,00	Środki własne	Zadanie zrealizowano w zamierzonym zakresie. Wartość zadania: Tabela 14. poz. 18.
	32. Likwidacja „dzikich” składowisk odpadów	inwestycyjne	Gmina Gródek	10 000,00	Środki własne	Zadanie zrealizowano z zamierzonym zakresem.
	33. Wymiana pojemników do selektywnej zbiórki odpadów	inwestycyjne	Gmina Gródek	5 000,00	Środki własne	Zadanie zrealizowano.
	34. Wydruk ulotek dotyczących zasad selektywnej zbiórki odpadów, promocja w klasach I- III zasad selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	inwestycyjne	Gmina Gródek	6 000,00	Środki własne	Zadanie zrealizowano.
Zasoby przyrodnicze	35. Aktualizacja/ opracowanie programu ochrony środowiska	nieinwestycyjne (działania formalno-prawne)	Gmina Gródek	-	Środki własne	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gródek na lata 2023 – 2026 przyjęto uchwałą Nr XLI/354/22 Rady Gminy Gródek z dnia 29 listopada 2022 r. Wartość zadania: Tabela 14. poz. 23.

Obszar interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt [zł]	Źródła finansowania	Stopień lub sposób realizacji
	36. Opracowanie raportów z programu ochrony środowiska	nieinwestycyjne (działania formalno-prawne)	Gmina Gródek	-	Środki własne	Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska Gminy Gródek na lata 2019 -2022” za okres 2019-2020 przyjęto uchwałą Nr XXV/218/21 Rady Gminy Gródek z dnia 30 marca 2021 r.
	37. Realizacja zapisów ustawy o ochronie przyrody w tym wydawanie pozwoleń / zezwoleń, prowadzenie odpowiednich rejestrów	nieinwestycyjne (działania formalno-prawne)	Gmina Gródek	-	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych.
	38. Lokalizacja krajobrazów priorytetowych	nieinwestycyjne (działania formalno-prawne)	Gmina Gródek	-	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych.
	39. Organizacja konkursów i olimpiad, prowadzenie akcji, kampanii informacyjnych, konkursy, wystawy, warsztaty, publikacje o charakterze edukacyjnym, ulotki, broszury	nieinwestycyjne (działania formalno-prawne)	Gmina Gródek	-	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach zadań własnych.
	40. Ekologiczne Święto Dzieci	inwestycyjne	Gmina Gródek, jednostki podległe	20 000,00	Środki własne, WFOŚiGW	Zadanie zrealizowano latach 2019-2020.
	41. Akcje związane z edukacją ekologiczną	inwestycyjne	Gmina Gródek, jednostki podległe	1 000,00	Środki własne, WFOŚiGW	Zadanie zrealizowano. Wartość zadania: Tabela 14. poz. 20.

Obszar interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt [zł]	Źródła finansowania	Stopień lub sposób realizacji
	42. Budowa obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej przy zbiorniku rekreacyjnym w Zarzeczanach	inwestycyjne	Gmina Gródek	500 000,00	Środki własne	Zadania nie zrealizowano. W 2023 r. została opracowana dokumentacja projektowa. Zadanie planowane do realizacji w latach 2024-2025 po otrzymaniu dofinansowania.
Zagrożenia poważnymi awariami	43. Dopuszanie jednostek OSP w niezbędny sprzęt	nieinwestycyjne (działania formalno-prawne)	Gmina Gródek	-	Środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły.
	44. Zakup ciężkiego samochodu gaśniczo - ratowniczego	inwestycyjne	Gmina Gródek	1 230 000,00	Środki własne, PW Interreg V-A Litwa Polska	Zadanie zrealizowano w 2020 r.

Z zaplanowanych do realizacji **30 zadań inwestycyjnych** na lata 2019-2022, w latach 2019-2020 (pierwszym okresie raportowania), zrealizowano **9 zadań inwestycyjnych** (Tabela 12. poz. 6, 11, 12, 17, 26, 27, 34, 40, 44), częściowo zrealizowano **8 zadań inwestycyjnych** (Tabela 12. poz. 3, 5, 7, 25, 31, 32, 33, 41), do **7 zadań inwestycyjnych** została wykonana dokumentacja techniczna i kosztorysowa (Tabela 12. poz. 2, 4, 8, 22, 23, 24, 42).

W latach 2021-2022 (drugim okresie raportowania) zrealizowano **1 zadanie inwestycyjne** (Tabela 12. poz. 24), zakończono lub kontynuowano **9 zadań inwestycyjnych** rozpoczętych w pierwszym okresie raportowania (Tabela 12. poz. 2, 3, 5, 7, 25, 31, 32, 33, 41), rozpoczęto **4 zadania inwestycyjne** (Tabela 12. poz. 4, 8, 9 i 16).

Łącznie w czasie obowiązywania Programu w zamierzonym zakresie zrealizowano 19 zadań inwestycyjnych (Tabela 12. poz. 3, 5, 6, 7, 11, 12, 16, 17, 24, 25, 26, 27, 31, 32, 33, 34, 40, 41, 44), **a rozpoczęto 8 zadań inwestycyjnych** (Tabela 12. poz. 2, 4, 8, 9, 13, 22, 23, 42).

Jedynie w przypadku **3 zadań inwestycyjnych** (Tabela 12. poz. 14, 15 i 21) nie podjęto działań. W dużej mierze realizacja zadań inwestycyjnych uzależniona jest od możliwości pozyskania środków zewnętrznych.

Wszystkie pozostałe zadania nieinwestycyjne (działania formalno-prawne) były realizowane na bieżąco.

4. Analiza wskaźników monitorowania Programu

Dla prawidłowej oceny realizacji Programu przyjęto system mierników jego efektywności. Wskaźniki monitorowania Programu zaproponowano wzorując się na wskaźnikach określonych na poziomie wojewódzkim.

Tabela 13. Wskaźniki monitorowana Programu

Obszar interwencji	Wskaźnik	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa /2015/2016/2017	Wartość docelowa 2022	Wartość osiągnięta 2022	Komentarz
Ochrona klimatu i jakość powietrza	Moc instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii	MWh	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej	60 839	62 685	61 520	Wzrost o 681 MW, zjawisko korzystne
	Emisja poziomu gazów cieplarnianych (ekwiwalent CO ₂) z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej	3 213,13	2 570,50	2 780,55	Spadek o 432,58 Mg/rok, zjawisko korzystne

Obszar interwencji	Wskaźnik	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa /2015/2016/2017	Wartość docelowa 2022	Wartość osiągnięta 2022	Komentarz
	Liczba stref z przekroczeniami na terenie województwa	szt.	WIOŚ	1	0	1	Przekroczenia dotyczą pyłu zawieszonego PM 2,5 w Strefie Podlaskiej
	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	GUS	243 613 (w 2016)	194 890,4	29 475	Wskaźnik dla powiatu białostockiego Spadek o 214 138 Mg/rok, zjawisko korzystne
Zagrożenia hałasem	Odsetek ludności narażonych na ponadnormatywny poziom dźwięku L _{dwn}	%	WIOŚ: Ocena stanu klimatu akustycznego województwa podlaskiego na podstawie map akustycznych	2,142	1,6065	2,785 (powyżej 55 dB) 1,327 (powyżej 60 dB)	Wskaźnik dla powiatu białostockiego
	Udział dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni gruntowej w ogólnej długości tych dróg	%	Opracowanie ekofizjograficzne	60,12	48,09	60,12	Wskaźnik utrzymany, bez zmian
Pole elektromagnetyczne	Liczba punktów, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	szt.	WIOŚ	0	0	0	Wskaźnik utrzymany, zjawisko korzystne
Gospodarowanie wodami	Powierzchnia obiektów małej retencji wodnej	ha	Opracowanie ekofizjograficzne	140,464	140,464	140,464	Wskaźnik utrzymany, zjawisko korzystne
	Tereny rolne i leśne wyłączone z produkcji rolnej i leśnej na potrzeby budowy zbiorników wodnych	ha	Raport z Programu Ochrony Środowiska	0	0	0	Wskaźnik utrzymany, zjawisko korzystne
	Udział JCWP rzecznych o stanie dobrym (wody powierzchniowe)	%	Baza aPWSK	23,53	100	23,53	Wskaźnik utrzymany, bez zmian
	Udział JCWPd o stanie dobrym (wody powierzchniowe)	%	Baza aPWSK	100	100	100	Wskaźnik utrzymany, bez zmian
Gospodarka wodno-ściekowa	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem	dam ³	GUS	2 642	2 113	465,0	Spadek o 2177 dam ³ , zjawisko korzystne
	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	km	GUS	56,7	68,08	57,84	Wzrost o 1,14 km, zjawisko korzystne
	Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem	dam ³	GUS	7	7	7	Wskaźnik utrzymany, zjawisko korzystne

Obszar interwencji	Wskaźnik	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa /2015/2016/2017	Wartość docelowa 2022	Wartość osiągnięta 2022	Komentarz
	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	%	GUS	60,48	72,58	65,6	Wzrost o 5,12 %, zjawisko korzystne
	Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM	os	Baza aPWSK	3 711	3 711	3 711	Wskaźnik utrzymany, zjawisko korzystne
	Długość sieci kanalizacyjnej (ogólnospławnej i na ścieki gospodarcze)	km	GUS	26,93	32,28	27,77	Wzrost o 0,84 km, zjawisko korzystne
	Nieoczyszczone ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzane do wód lub do ziemi	hm ³	GUS	0	0	0	Wskaźnik utrzymany, zjawisko korzystne
Zasoby geologiczne	Użytki kopalne	ha	PIG	42	42	42	Wskaźnik utrzymany, zjawisko korzystne
Gleby	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych w ciągu roku ogółem	ha	GUS	0	0	0	Wskaźnik utrzymany, zjawisko korzystne
	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji ogółem	ha	PIG	42	42	42	Wskaźnik utrzymany, zjawisko korzystne
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	%	Sprawozdanie z analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi	47,33	50	50,42	Według stanu na 2020 r. wzrost o 3,09 %, zjawisko korzystne, od 2021 r. wskaźnik zmodyfikowany
	Łączna masa odpadów papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła poddanych recyklingowi i przygotowanych do ponownego użycia	Mg	Sprawozdanie z analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi	179,55	215,46	197,78	Według stanu na 2020 r.: wzrost o 18,23 Mg, zjawisko korzystne, od 2021 r. wskaźnik zmodyfikowany
	Tereny składowania odpadów, niezrekultywowane	ha	GUS	0	0	0	Wskaźnik utrzymany, zjawisko korzystne
Zasoby przyrodnicze	Poziom lesistości	%	GUS	62,3	62,3	62,5	Wzrost o 0,2%, zjawisko korzystne
	Powierzchnia lasów	ha	GUS	26781,58	26781,58	26842,90	Wzrost o 61,32 ha, zjawisko korzystne

Obszar interwencji	Wskaźnik	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa /2015/2016/2017	Wartość docelowa 2022	Wartość osiągnięta 2022	Komentarz
	Powierzchnia obiektów i obiektów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych ogółem	ha	GUS	27 139,82	27 139,82	25 431,82	Spadek o 1708 ha, zjawisko niekorzystne
	Liczba pomników przyrody ogółem	szt.	GUS	22	22	22	Wskaźnik utrzymany, zjawisko korzystne
	Liczba wdrażanych planów zadań ochronnych	szt.	RDOŚ - plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000	2	2	2	Wskaźnik utrzymany, zjawisko korzystne
	Powierzchnia gruntów zalesionych ha w danym roku	ha	GUS/Aktualizacja Krajowego Programu Zwiększania Lesistości 2014	0	5	1,15	Wzrost o 1,15 ha gruntów zalesionych w ramach odnowień, zjawisko korzystne
	Grunty rolne i leśne wyłączone z produkcji rolnej i leśnej na cele komunikacyjne, osiedlowe, przemysłowe i inne	ha	GUS	0	0	0	Wskaźnik utrzymany, zjawisko korzystne
Zagrożenia poważnymi awariami	Ilość przypadków wystąpienia poważnych awarii	Zdarzenie/ szt.	WIOŚ	0	0	0	Wskaźnik utrzymany, zjawisko korzystne
	Ogólna liczba kontroli zakładów z wyjazdem w teren, na podstawie których stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska przeprowadzonych w województwie podlaskim	szt.	WIOŚ	0	0	0	Wskaźnik utrzymany, zjawisko korzystne

Realizowanie zadań z zakresu ochrony środowiska w Gminie Gródek uwidocznione jest w pozytywnych trendach w wykazanych wskaźnikach monitorowania:

- zwiększyła się moc instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii (inwestycje realizowane przez Gminę, zadania realizowane indywidualnie przez mieszkańców);
- zmniejszyła się emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych.

Oceny stopnia zanieczyszczenia powietrza na terenie województwa podlaskiego (w tym także powiatu białostockiego i gminy Gródek), dokonuje corocznie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku. Badania prowadzone są w 6 stacjach pomiarowych:

w Aglomeracji Białostockiej (2 stacje tła miejskiego i 1 stacja podmiejskiego), w strefie podlaskiej na terenie miasta Łomża, miasta Suwałki, Borsukówce, na obszarze gminy Krynki oraz 1 stacja mobilna. Na podstawie przeprowadzonego monitoringu stwierdzono, że w strefie podlaskiej, w której położony jest powiat białostocki i gmina Gródek, zostały przekroczone poziomy dopuszczalne pyłu PM_{2,5} – obszarem przekroczeń było miasto Łomża oraz zaobserwowano przekroczenia jakości norm powietrza dotyczących poziomów celów długoterminowych ozonu - kryterium ochrona roślin. Należy dodać, że w regionie północno-wschodnim problem stężenia ozonu jest znacznie mniejszy niż w południowo - zachodniej części kraju (Informacja o stanie środowiska na obszarze województwa podlaskiego w 2016 roku, WIOŚ Białystok, 2017).

W dalszym ciągu następuje uprządkowanie gospodarki wodno-ściekowej – rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej gminy. Zauważalny spadek zużycia wody wiązać należy ze spadkiem liczby ludności gminy w ostatnich latach. Zwiększoną świadomością ekologiczną mieszkańców oraz wzrostem opłat, a co za tym idzie - wdrożeniem systemów oszczędzania wody i obiegów zamkniętych.

Pozytywnym trendem jest także zwiększenie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz ilości wytworzonych w ciągu roku odpadów papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła poddanych recyklingowi i przygotowanych do ponownego użycia, w związku z objęciem gminy systemem selektywnej zbiórki odpadów od 1 lipca 2013 r.

Korzystną tendencją w obrębie obszaru interwencji Zasoby przyrodnicze jest zwiększenie powierzchni lasów i poziomu lesistości realizowane w ramach Aktualizacji Krajowego Programu Zwiększania Lesistości 2014.

Spadek powierzchni terenów chronionych wynika ze zmiany granic Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi”, która nastąpiła w 2022 r. Zmiana dotyczyła wyłączenia z tego Obszaru terenów położonych w gminie Gródek, jako nieistotnych dla przedmiotu ochrony tej formy ochrony przyrody.

5. Podsumowanie efektów ekologicznych, ekonomicznych i społecznych uzyskanych w gminie w zakresie ochrony środowiska w latach 2021-2022

Efekty ekonomiczne, ekologiczne i społeczne uzyskane w Gminie Gródek w okresie objętym sprawozdaniem tj. w **latach 2021-2022** w zakresie:

- ochrony wód:

- w 2022 r. zrealizowano zadanie pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Jaśminowej i Agrestowej w Gródku”,
- w ramach uruchomionego w 2018 r. naboru wniosków o udzielenie dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Gródek na dofinansowanie kosztów budowy przydomowej oczyszczalni ścieków na terenie gminy w latach 2021-2022 udzielono dotacji celowej 13 osobom fizycznym w formie częściowej refundacji poniesionych kosztów na budowę przydomowych mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków (do 50% poniesionych kosztów, nie więcej niż 4 000,00 zł) i wypłacono łącznie 52 000,00 zł,
- długość czynnej sieci wodociągowej 57,84 km – wzrost o 2,84 km w stosunku do roku 2013,
- liczba połączeń wodociągowych 1 368 szt. – wzrost o 191 sztuk w stosunku do roku 2013,
- długość czynnej sieci kanalizacyjnej 27,77 km – wzrost o 0,8 km w stosunku do roku 2013,
- liczba połączeń kanalizacyjnych 714 szt. – wzrost o 74 sztuki w stosunku do roku 2013,
- w latach 2021-2022 na zbiorniku rekreacyjno-retencyjnym w Zarzeczanach, w obrębie utworzonego kąpieliska, zgodnie z wymogami wynikającymi z nowelizacji ustawy Prawo wodne, prowadzono badania wody na kąpielisku zgodnie z wyznaczonym harmonogramem pobierania próbek wody w zakresie występowania *Enterokoki* i *Escherichia coli* oraz dokonywano bieżącej oceny jakości wody pod kątem zakwitu sinic, rozmnażania się makroalg i obecności w wodzie zanieczyszczeń.

W 2021 r. woda spełniła wymagania w odniesieniu do paramentów określonych w załączniku nr 1 w części A do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255), zwanego dalej rozporządzeniem. Wydano łącznie 4 oceny bieżące stwierdzające przydatność wody do kąpieli;

W sezonie kąpielowym w 2022 r. kąpielisko było czynne od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia 2 sierpnia 2022 r., a następnie od dnia 22 sierpnia 2022 r. do dnia 31 sierpnia 2022 r. W nadzorowanym kąpielisku w trakcie trwania sezonu zostały wydane dwie decyzje o braku spełnienia wymagań określonych w załączniku nr 1 w części A do rozporządzenia w zakresie bakteriologicznym – stwierdzono przekroczenie normatywu higienicznego w zakresie Enterokoków natomiast w zakresie wizualnego nadzoru wody – stwierdzono zakwit sinic. Wydano łącznie 12 ocen bieżących stwierdzających przydatność wody do kąpieli.

- corocznie monitorowano parametry na zamkniętym składowisku odpadów komunalnych w Gródku tj. badano skład wód podziemnych, powierzchniowych i odciekowych, skład biogazu i przebieg osiadania powierzchni składowiska,
- w miesiącach sierpień-październik 2022 r. weryfikowano opróżnianie zbiorników bezodpływowych i indywidualne systemy oczyszczania ścieków na nieruchomościach zamieszkałych w miejscowościach: Podzałuki, Radunin, Borki, Załuki, Słuczanka,
- w 2022 r. przeprowadzono jedno postępowanie dotyczące przyłączenia nieruchomości położonej na działce o nr ewid. 1547/4, obręb Gródek do sieci kanalizacji sanitarnej i w efekcie przedmiotowa nieruchomość została podłączona do istniejącej sieci kanalizacyjnej;

- ochrony ziemi:

- w 2021 r. przy dofinansowaniu z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej usunięto 95,13 ton odpadów azbestowo-cementowych; z możliwości bezpłatnej utylizacji azbestu w ramach projektu pn. *„Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gródek”* skorzystało 56 właścicieli posesji w Gminie Gródek,
- w latach 2021-2022 przeprowadzono 4 postępowania związane z nielegalnym składowaniem odpadów na działkach o nr ewid. gruntów: 1503/7, obręb Zubry, 14/5, obręb Chomontowce, 79/3, obręb Podzałuki, 2040/3, obręb Borki, gmina Gródek. Po przeprowadzeniu postępowań posiadaczom odpadów nakazano ich usunięcie,

- kontrolowano obszary chronione i stosowano doraźne środki utrzymujące je we właściwym stanie (np. poprzez uprzątnięcie poboczy dróg, ustawienie i serwisowanie kabin sanitarnych w miejscach narażonych na niekontrolowane odprowadzenie nieczystości płynnych do ziemi, przekazywanie do utylizacji zwłok zwierząt w celu eliminacji skażenia gleby i wód produktami rozkładu);

- ochrony powietrza i ochrony środowiska akustycznego:

- w 2021 r. zakończono zadanie pn. „Zasilenie budynków jednostki samorządu terytorialnego w ciepło pochodzące z OZE” (zbudowano kotłownię w Szkole Podstawowej w Gródku),
- w 2022 r. wykonano remont świetlicy wiejskiej w Podozieranach obejmujący wykonanie instalacji centralnego ogrzewania i zakup kotła na biomasę,
- w ramach zwiększania efektywności energetycznej budynków i systemów oświetlenia wykonano oświetlenie uliczne w Załukach i Pieszczanikach w Gminie Gródek oraz wykonano docieplenie stropodachu sali gimnastycznej i zaplecza bloku sportowego w ramach remontu sali gimnastycznej w szkole Podstawowej w Gródku - etap II,
- w 2022 r. zrealizowano zadanie polegające na budowie systemów solarnych oraz fotowoltaicznych w gospodarstwach domowych pn. „Odnawialne źródła energii w Gminie Gródek” - budowa instalacji fotowoltaicznych (73 szt.) i kolektorów słonecznych (4 szt.) na budynkach mieszkalnych w Gminie Gródek,
- w 2021 r. przebudowano z nawierzchni nieutwardzonej na nawierzchnię typu polbruk ul. Błotną w Gródku (355 m), a w 2022 r. ul. Zamkową w Gródku (200 m) oraz dokonano rozbiórki mostu i budowy kładki pieszo-rowerowej na ul. Błotnej. Działanie przyczyniło się do poprawy stanu środowiska poprzez obniżenie poziomu hałasu oraz zmniejszenie ilości wprowadzanych zanieczyszczeń gazowych do atmosfery;

- ochrony przyrody

- w 2022 r. poddano zabiegom pielęgnacyjnym 3 drzewa stanowiące pomniki przyrody na terenie gminy Gródek (3 lipy drobnolistne z alei drzew w Królowym Moście),
- w 2021 r. w ramach inicjatywy mieszkańców Sołectwa Nowosiółki uzupełniono istniejącą zieleń poprzez wykonanie nowych nasadzeń drzew na działce gminnej,

- w 2022 r. w ramach nasadzeń zastępczych posadzono drzewa nad zalewem w Zarzeczanach i na placu targowiska w Gródku,
- utrzymywano w dobrym stanie istniejącą zielen, poprzez przycinanie martwych konarów, ciecia sanitarne, karczowanie, grabienie liści czy koszenie trawy;

- edukacji ekologicznej

- w ramach współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w Białymstoku w dniach: 13, 17 maja, 30 czerwca, 28 lipca, 23 sierpnia i 19 października 2021 r. oraz 13 maja 2022 r., w Gminnym Centrum Kultury w Gródku, odbyły się indywidualne konsultacje skierowane do mieszkańców Gminy Gródek dotyczące ogólnopolskiego programu Czyste Powietrze prowadzone przez pracowników Funduszu. Podczas dyżurów mieszkańcy mogli dowiedzieć się jak otrzymać dofinansowanie m. in. na wymianę pieca, okien i drzwi oraz docieplenie budynku mieszkalnego oraz wypełnić i złożyć wniosek o dofinansowanie z programu Czyste Powietrze,
- w Urzędzie Gminy Gródek udostępniono materiały informacyjne na temat nowoczesnych, niskoemisyjnych źródeł ciepła, OZE, termomodernizacji budynków, budowie energooszczędnego domu z odnawialnym źródłem energii oraz programów Czyste Powietrze, Moje Ciepło, Mój Prąd, Agroenergia,
- w ramach promocji programu Czyste Powietrze w dniu 19 maja 2022 r. na stronie internetowej Gminy Gródek zamieszczono informację o cyklu webinarów - spotkań on-line w maju i czerwcu 2022 r. - poświęconych programowi Czyste Powietrze,
- w dniach 16-17 września 2021 r. Gmina Gródek przeprowadziła profilaktyczno-edukacyjny projekt pn. „Nasza Gmina czysta cała” zorganizowany w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i ogólnopolskiej Akcji Sprzątania Świata pod hasłem: „Myślę, więc nie śmieczę”. Podczas pierwszego dnia projektu odbyły się zajęcia warsztatowe skierowane do pięcio- i sześciolatków z Przedszkola Samorządowego w Gródku, promujące postawy proekologiczne oraz przybliżające walory kulturowe i przyrodnicze Gminy Gródek. Drugiego dnia projektu przeprowadzono akcję „Sprzątanie Świata 2021” przy współpracy z Nadleśnictwem Waliły i Szkołą

Podstawową w Gródku. W akcji wzięto udział 165 uczestników, w tym 50 przedszkolaków, 15 opiekunów i 100 uczestników Szkoły Podstawowej w Gródku,

- w ramach akcji edukacyjnej przeprowadzonej przez Gminę Gródek na temat segregacji odpadów oraz szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych i porzucania odpadów w miejscach do tego niedozwolonych udostępniono w Urzędzie Gminy Gródek ulotki informacyjne na temat segregacji odpadów oraz udostępniono materiały informacyjno-edukacyjne w lokalnej prasie i na stronie www.grodek.pl. Ponadto od czerwca 2021 r., poprzez stronę internetową Gminy Gródek, lokalną prasę oraz tablice ogłoszeń w poszczególnych miejscowościach Gminy Gródek, prowadzona jest akcja informacyjna na temat Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. W grudniu 2021 r. na stronie internetowej zamieszczone zostały materiały edukacyjne pn. „Plastik nie do pieca – piec nie do plastiku” w ramach kampanii edukacyjno-społecznej Fundacji Plastics Europe Polska,
- w związku z naborem wniosków ogłoszonym przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego o dofinansowanie projektów ze środków EFRR w ramach: Osi Priorytetowej V. Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 5.1 Energetyka oparta na odnawialnych źródłach energii, Gmina Gródek w latach 2020-2021 prowadziła akcję informacyjno-edukacyjną promującą Odnawialne Źródła Energii. W 2021 r. Gmina Gródek otrzymała dotację 1,4 mln zł (przy wartości projektu to prawie 2 mln zł) na montaż 73 instalacji fotowoltaicznych oraz 4 kolektorów słonecznych.

Ponadto w ramach nawiązanej przez Gminę Gródek współpracy z Centrum Energii Odnawialnej w Urzędzie Gminy Gródek wyłożone zostały ulotki informacyjno-edukacyjne pt. „Jak zbudować energooszczędny dom z odnawialnym źródłem energii”,

- w dniu 16 września 2022 r. Gmina Gródek przeprowadziła profilaktyczno-edukacyjny projekt pn. „Ochrona środowiska – wspólna sprawa” zorganizowany w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i ogólnopolskiej Akcji Sprzątania Świata pod hasłem: „Wszystkie śmieci są nasze”. Podczas pierwszej części projektu przeprowadzono Akcję Sprzątania Świata przy współpracy z Nadleśnictwem Waliły i Szkołą Podstawową w Gródku. Podczas drugiej części projektu odbyły się warsztaty dla uczestników Akcji na temat ochrony środowiska i zdrowego stylu życia. W akcji udział wzięło 70 uczestników, w tym 60 uczniów.

- od stycznia do 30 czerwca 2022 r., poprzez stronę internetową Gminy Gródek, lokalną prasę oraz tablice ogłoszeń w poszczególnych miejscowościach Gminy Gródek, prowadzona była akcja informacyjna na temat Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, której celem jest gromadzenie, przetwarzanie i analizowanie szczegółowych danych o budynkach, co umożliwi dokonanie szczegółowej diagnozy stanu sektora mieszkalnictwa i określenie działań naprawczych, a w konsekwencji przyczyni się do poprawy jakości powietrza,
- w lutym 2022 r. odbyła się akcja ekologiczna „Wszystkie dzieci zbierają elektrośmieci” mająca na celu podnoszenie świadomości ekologicznej oraz zwrócenie uwagi na prawidłowe zagospodarowanie odpadów,
- w grudniu 2022 r., w ramach lokalnej akcji edukacyjnej, na tablicach ogłoszeń, na stronie internetowej www.grodek.pl oraz w grudniowym numerze Wiadomości Gródeckie – Haradockija Nawiny, został zamieszczony artykuł NIE PAL ŚMIECI! TO ZAGROŻENIE DLA ZDROWIA I ŚRODOWISKA.

6. Wydatki i źródła finansowania zaplanowanych przedsięwzięć w okresie 2021-2022

Zadania z zakresu ochrony środowiska w latach 2021-2022 były finansowane z następujących źródeł:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR),
- Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (RFIL),
- Rosnąca Odporność,
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD),
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- budżet Województwa Podlaskiego,
- budżet gminy.

Rzeczywiste koszty realizacji Programu w okresie 2021-2022 wyniosły 6 228 774,75 zł, z czego dofinansowanie ze środków zewnętrznych wyniosło 4 230 079,47 zł (około 68%) .

Tabela 14. Wydatki i źródła finansowania zaplanowanych i zrealizowanych przedsięwzięć w okresie 2021-2022

Obszar interwencji	Zadanie	Realizacja w latach	Źródło dofinansowania	Wartość dofinansowania (zł)	Środki własne (zł)	Całkowita wartość zadania (zł)
Ochrona klimatu i jakości powietrza Zagrożenia hałasem	1. „Odnawialne źródła energii w Gminie Gródek” - budowa instalacji fotowoltaicznych (73 szt.) i kolektorów słonecznych (4 szt.) na budynkach mieszkalnych w Gminie Gródek	2022	EFRR, środki własne, wkład mieszkańców	1 288 640,01	7 003,62 środki własne 562 437,69 wkład mieszkańców	1 858 081,32
	2. Montaż instalacji fotowoltaicznych z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w Gminie Gródek	2022-2023	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, środki własne	2 304 883,78	121 309,69 w 2022 r. wydatkowano 121 793,06	426 193,45
	3. „Zasilenie budynków jednostki samorządu terytorialnego w ciepło pochodzące z OZE” (budowa kotłowni w SP w Gródku)	2021	RFIL, EFRR, środki własne	319 714,89 (RFIL) 839 915,60 (EFRR)	22 160,40	1 181 790,89
	4. Budowa oświetlenia ulicznego w Załukach i Pieszczanikach w Gminie Gródek	2022	EFRR, środki własne	64 172,89	22 547,25	86 720,14
	5. Poprawa efektywności energetycznej remizy OSP Gródek poprzez wykonanie kompleksowej termomodernizacji	2022-2023	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, środki własne	898 200,00	232 397,45 w 2022 r. wydatkowano 605 156,55	1 130 597,45

Obszar interwencji	Zadanie	Realizacja w latach	Źródło dofinansowania	Wartość dofinansowania (zł)	Środki własne (zł)	Całkowita wartość zadania (zł)
	6. Remont świetlicy wiejskiej w Podozieranach obejmujący wykonanie instalacji centralnego ogrzewania i zakup kotła na biomasę	2022	Program Odnowy Wsi Województwa Podlaskiego, "Kreatywna Wieś" środki własne	24 750,00	24 750,00	49 500,00
	7. Remont sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Gródku - etap II (docieplenie stropodachu sali gimnastycznej i zaplecza bloku sportowego)	2022	środki wygrane w konkursie #Rosnąca Odporność, środki własne	497 982,61	0,00	497 982,61
	8. Przebudowa ul. Błotnej w Gródku oraz rozbiórka mostu i budowa kładki pieszo-rowerowej na ul. Błotnej	2021-2022	RFRD, RFIL, środki własne	505 966,47 (RFRD) 120 290,11 (RFIL)	535 555,98	1 161 812,56
	9. Przebudowa ul. Zamkowej w Gródku	2022	EFRR, środki własne	198 308,96	355 191,04	553 500,00
	10. Przebudowa ulic Pogodnej i Słonecznej w Gródku – wykonanie dokumentacji technicznej	2021	Środki własne	0,00	36 900,00	36 900,00
Gospodarowanie wodami	11. Badanie wody przeznaczonej do kąpielii na kąpielisku w Zarzeczanach	2021-2022	Środki własne	0,00	3 382,50	3 382,50
	12. Badanie wskaźników na zamkniętym składowisku odpadów w Gródku	2021-2022	Środki własne	0,00	13 274,16	13 274,16

Obszar interwencji	Zadanie	Realizacja w latach	Źródło dofinansowania	Wartość dofinansowania (zł)	Środki własne (zł)	Całkowita wartość zadania (zł)
	13. Ustawienie i serwisowanie kabin sanitarnych, przekazywanie do utylizacji zwłok zwierząt	2021-2022	Środki własne, budżet WP	5 000,00	66 166,60	71 166,60
Gospodarka wodno-ściekowa	14. Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Jaśminowej i Agrestowej w Gródku	2022	RFIL, środki własne	293 000,00	57 550,00	350 550,00
	15. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków - dotacja Gminy Gródek	2021-2022	Środki własne, wkład własny mieszkańców	0,00	52 000,00 środki własne 92 799,42 wkład mieszkańców	144 799,42
	16. Przygotowanie dokumentacji projektowej zadań: budowa wodociągu Gródek - Gródek-Kolonia, budowa wodociągu w miejscowości Ruda	2022	Środki własne	0,00	22 201,50	22 201,50
	17. Utrzymanie czystości i porządku terenów gminnych (praca sprzętu, zakup worków)	2021-2022	Środki własne	0,00	77 509,32	77 509,32
Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	18. Usuwanie wyrobów zawierających azbest	2021	Środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW	4 137,14 (WFOŚiGW) 6 200,79 (NFOŚiGW)	24 593,81	34 931,74
	19. Zakup koszy ulicznych	2021-2022	Środki własne	0,00	4 452,60	4 452,60
Zasoby przyrodnicze	20. Akcje związane z edukacją ekologiczną	2021-2022	Środki własne	0,00	8 964,85	8 964,85

Obszar interwencji	Zadanie	Realizacja w latach	Źródło dofinansowania	Wartość dofinansowania (zł)	Środki własne (zł)	Całkowita wartość zadania (zł)
	21. Zakup drzew do nasadzeń, w tym do nasadzeń zastępczych)	2021-2022	Środki własne	0,00	599,96	599,96
	22. Zabiegi pielęgnacyjne drzew (usunięcie poszusz z 3 lip pomnikowych w Królowym Moście, redukcja lipy w Waliłach)	2022	Środki własne	0,00	3 500,00	3 500,00
	23. Aktualizacja/ opracowanie programu ochrony środowiska	2022	Środki własne	0,00	3 444,00	3 444,00
Zagrożenia poważnymi awariami	24. Dopuszczenie jednostek OSP 2021 - Zakup umundurowania jednostce OSP Gródek 2022 - Zakup umundurowania i wyposażenia do jednostki OSP Gródek	2021-2022	Środki własne, budżet WP (dotacja)	62 000,00	1 710,58	63 710,58
Razem:				4 230 079,47	1 343 458,17 (środki własne) 655 237,11 (wkład własny mieszkańców)	6 228 774,75

7. Podsumowanie

W latach 2021-2022 podjęto szereg działań mających na celu poprawę stanu środowiska, to jest: w zakresie ochrony wód (budowa kanalizacji sanitarnej, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków), ziemi (utyliczacja azbestu, usuwanie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania), powietrza i środowiska akustycznego (budowa systemów solarnych w gospodarstwach domowych i budynkach gminnych, wymiana nieefektywnych kotłów na nowe kotły zasilane biomasą, budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego) oraz ochrony przyrody (edukacja ekologiczna, pielęgnacja pomników przyrody, nasadzenia drzew).

Zgodnie z harmonogramem realizacji Programu, w okresie jego obowiązywania, w zamierzonym zakresie zrealizowano 19 z 30 zadań inwestycyjnych, a rozpoczęto 8 zadań inwestycyjnych (łącznie 90% zakładanej liczby wszystkich zadań inwestycyjnych ujętych Programie). Jedyne w przypadku 3 zadań inwestycyjnych nie podjęto działań. W dużej mierze realizacja zadań inwestycyjnych uzależniona jest od możliwości pozyskania środków zewnętrznych. Natomiast zostały wykonane dodatkowe zadania z zakresu ochrony środowiska, niezaplanowane w Programie: remont świetlicy wiejskiej w Podozieranach, remont sali gimnastycznej i zaplecza bloku sportowego w Szkole Podstawowej w Gródku, przebudowa dróg gminnych - ul. Błotnej i ul. Zamkowej w Gródku.

Realizowanie zadań z zakresu ochrony środowiska w Gminie Gródek uwidocznione zostało w pozytywnych trendach wykazanych we wskaźnikach monitorowania.

Podsumowując działania w zakresie ochrony środowiska stwierdzić należy, że traktowane są one z należąną uwagą, a proces ich wdrażania pozwolił na sukcesywne realizowanie założeń Programu oraz Polityki ekologicznej państwa, w szczególności w zakresie ograniczenia niskiej emisji oraz zwiększenia efektywności energetycznej budynków i systemów oświetlenia. Jednocześnie analiza stopnia realizacji Programu pozwoliła na ukierunkowanie działań z zakresu ochrony środowiska na lata 2023-2026.